

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 355/2023
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Уроша Обрадовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К 472/21 од 29.11.2022. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 20/23 од 13.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Уроша Обрадовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К 472/21 од 29.11.2022. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 20/23 од 13.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу К 472/21 од 29.11.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. КЗ и осуђен је на новчану казну у износу од 75.000,00 динара коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће суд, уколико окривљени изречену новчану казну не плати у наведеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна не може бити дужа од шест месеци. Уколико окривљени плати само део новчане казне, суд ће остатак казне сразмерно заменити казном затвора, а уколико окривљени плати остатак новчане казне, извршење казне затвора ће се обуставити.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати трошкове судског паушала у износу од 2.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка притвратном тужиоцу ББ у износу од 98.250,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, док је оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж1 20/23 од 13.02.2023. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА и по службеној дужности, преиначена је пресуда Основног суда у Прокупљу К 472/21 од 29.11.2022. године, тако

што је окривљени АА за наведено кривично дело из члана 170. став 2. КЗ осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца по правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће суд, уколико окривљени изречену новчану казну не плати у наведеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна не може бити дужа од шест месеци, а уколико окривљени плати само део новчане казне, суд ће остатак казне сразмерно заменити казном затвора, а уколико окривљени плати остатак новчане казне, извршење казне затвора ће се обуставити. Окривљени је поред тога обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка наведених у изреци другостепене пресуде, док је приватни тужилац ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Урош Обрадовић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) до 10) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи у целини побијане пресуде или само другостепену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или да укине побијане пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење првостепеном или другостепеном суду.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и, у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву истиче како дело за које је окривљени оглашен кривим не садржи битна обележја кривичног дела из члана 170. став 1. КЗ, на које члан 170. став 2. КЗ упућује. По ставу браниоца, у опису кривичног дела увреда из члана 170. став 2. КЗ, које је окривљеном стављено на терет и за које је правноснажно оглашен кривим, није наведен битан елемент бића предметног кривичног дела и то „ко увреди другог“, а што самим тим искључује постојање овог кривичног дела. Бранилац истиче да поступци окривљеног у конкретној ситуацији нису учињени у намери омаловажавања, нити у намери да се повреди част и углед приватног тужиоца, те како наведене речи уопште немају омаловажавајући значај, то евентуално могу представљати изношење неистинитих чињеница, што нису обележја кривичног дела увреда, већ се евентуално може радити о клевети, која је изменама Кривичног законика декриминализована из кривичног законодавства.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ чини онај ко увреди другог, док је ставом 2. истог члана прописана строжа казна уколико је дело из става 1. овог члана учињено, између осталог, на јавном скупу.

По оцени овога суда, у чињеничном опису радње извршења окривљеног АА, датом у изреци правноснажне пресуде, наведене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 2. КЗ, због кога је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом. Изрека пресуде садржи како објективна обележја, у односу на радњу извршења („дана 12.02.2020. године, на седници скупштине стамбене заједнице, током обраћања приватног тужиоца ББ члановима скупштине станара, без повода и разлога прекинуо говор приватног тужиоца речима „немаш ти шта да причаш, ти си убио човека, ја имам доказе да си то учинио“), тако и субјективна обележја предметног кривичног дела, која се односе на урачунљивост и умишљај окривљеног, усмерен на извршење кривичног дела у питању.

Описаном радњом у изреци правноснажне пресуде, јасно је да је окривљени критичном приликом повредио част и углед приватног тужиоца, јер је терминологија која је употребљена на јавном скупу од стране окривљеног експлицитно увредљивог карактера, тако да недостатак законског текста „увреди другог“ не значи и недостатак елемената кривичног дела, како се неосновано у захтеву указује, већ се у описаним радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 2. Кривичног законика, за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим, па побијаним правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац такође указује на недостатак противправности, који се огледа у поступцима окривљеног који су чињени ради заштите оправданих интереса, окривљеног као станара зграде, а што образлаже сопственим виђењем чињеничног стања које је различито од чињеничног стања утврђеног у правноснажној пресуди, што представља повреду закона из члана 440 .ЗКП, која повреда не представља дозвољен разлог у смислу одредбе члана 485 став 4 ЗКП, па се Врховни касациони суд у оцену исте није упуштао.

Поред тога, бранилац у захтеву указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да се побијане правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати.

Као незаконит доказ бранилац означава записнике о испитивању сведока ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ. Бранилац истиче да се одбрана противила читању наведених записника о испитивању сведока, датих пред Основним судом у Прокупљу дана 02.02.2021. године, али да су записници прочитани и да је првостепени суд на њиховим исказима засновао своју одлуку.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА су оцењени као неосновани.

Према стању у списима, након укидања првостепене пресуде одлуком Вишег суда у Прокупљу Кж1 156/21 од 23.11.2021. године, првостепени суд је на главном претресу дана 29.11.2021. године, донео решење да се у доказном поступку не испитују

већ испитани сведоци, већ да се прочитају њихови искази са записника у досадашњем току поступка и да се изврши увид у писане доказе.

Одредбом члана 406. став 1. тачка 3) ЗКП прописано је да се упознавање са садржином записника о исказима сведока, може по одлуци већа обавити сходном применом члана 405. овог закона, ако је сведок или вештак испитан непосредно пред истим председником већа или у складу са одредбом члана 404. овог законика.

Поступајући у складу са одредбом члана 406. став 1. тачка 3) ЗКП, првостепени суд је прочитао исказе сведока ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ дате пред Основним судом у Прокупљу дана 02.02.2021. године, који су испитани непосредно пред истим судијом појединцем, за шта и није потребна сагласност странака, па се не може говорити о незаконито прибављеним доказима.

Због тога записници на које указује бранилац нису незаконити докази, па су наводи о повреди одредбе члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП неосновани.

Осим тога, из образложења захтева за заштиту законитости произилази битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП. Бранилац ову повреду закона образлаже наводима да искази сведока ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, који су у ранијем поступку испитани, нису наведени у образложењу раније првостепене пресуде, која је била укинута по жалби браниоца, па се ни нова пресуда не може на свим доказима заснивати.

Међутим, оспоравањем доказа на којима је заснована ранија првостепена пресуда, а који су, у суштини исти докази на којима су засноване и побијане правноснажне пресуде, бранилац оспорава утврђено чињенично стање и тиме указује на повреду одредбе члана 440.ЗКП, која не представља дозвољен разлог у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па се Врховни касациони суд у оцену истих није упуштао.

Такође, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости формално опредељује битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7), 8) и 9) ЗКП, као и повреду кривичног законика из члана 439 тачка 2) и 3) ЗКП и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, које повреде у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости. Међутим, бранилац у захтеву не образлаже у чему се конкретне повреде састоје, те захтев за заштиту законитости у том делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, па се Врховни касациони суд у разматрање истих није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, као ни битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Уроша Обрадовића, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић